

Bronnen van eigen kracht

Willen samenwerken

Wanneer u een oplossing zoekt voor een leerling die buiten de boot dreigt te vallen, dan hebt u in veel gevallen de hulp en medewerking nodig van anderen. Bijvoorbeeld van ouders, collega's, of professionals uit domeinen zoals gezondheidszorg, jeugdzorg, maatschappelijk werk, of justitie. En dat in situaties waarin u meestal geen formele bevoegdheden hebt. Daarom dat u het moet hebben van de vrijwillige medewerking van al diegenen die nodig zijn om een oplossing te realiseren voor dit kind of deze groep leerlingen. Hierdoor bent u in veel situaties de vragende partij. U moet immers maar zien of anderen vrijwillig de bereidheid tonen om met u in zee te gaan. Uw eigen kracht speelt dan een belangrijke rol.

Hoe krachtig ben ik?

Als het gaat om het realiseren van samenwerking, dan is eigen kracht het vermogen om anderen te beïnvloeden en hen te bewegen met u in zee te gaan. En dus 'ja' te zeggen tegen samenwerking om te komen tot een oplossing voor dit kind. In dit artikel bespreken we vijf belangrijke bronnen van eigen kracht.

Vijf bronnen van eigen kracht

De kracht van middelen. Als u zeggenschap hebt over verschillende soorten middelen, dan hebt u in het algemeen meer invloed. U kunt dan veel kracht uitoefenen. Die middelen kunnen alles van waarde zijn, variërend van zeggenschap over geld, plaatsen voor leerlingen, toegang tot voorzieningen, tot en met condities waaronder en de wijze waarop gebruik kan worden gemaakt van geboden mogelijkheden.

De kracht van informatie. Ook in het streven naar passend onderwijs voor leerlingen geldt dat kennis macht is. Zo is er in de eerste plaats de vaak technische, onderwijsinhoudelijke informatie afkomstig uit (jaar)rapporten, documenten of websites. Maar ook vakbladen of gesprekken met sleutelfiguren binnen bijvoorbeeld overheden, of besturen, vormen belangrijke informatiebronnen. Hoe goed bent u geïnformeerd over relevante ontwikkelingen in en om het onderwijs, de meerjarenplannen van uw belangrijkste regionale collega's, de beleidsuitgangspunten van de gemeenten en de provincie waarmee u te maken heeft? In de tweede plaats kan het ook helpen om te weten hoe mensen over elkaar en over de eigen of andere organisaties denken. Welk beeld hebben anderen van uw organisatie? En hoe kijkt u aan tegen...? Ontwikkel uw eigen kracht door informatie te verzamelen.

De kracht van deskundigheid. Deze kracht is het gevolg van specialistische kennis of bekwaamheden op een bepaald terrein. Financieel deskundigen, psychologen, onderwijskundigen, of remedial teachers maken gebruik van een deskundigheid waarover anderen niet beschikken. Wanneer de meerwaarde van deze deskundigheid duidelijk wordt gecommuniceerd, dan zoeken anderen eerder de samenwerking. Het is immers van meet af aan zichtbaar dat dit voordelen biedt? Wanneer deskundigheid overtuigend wordt gepresenteerd dan zeggen gesprekspartners eerder 'ja' tegen voorstellen. Hier speelt ook het in u gestelde vertrouwen een belangrijke rol.

De kracht van connecties. Eigen kracht is ook het gevolg van het netwerk waarin u een actieve rol

speelt. Diegenen die een breed netwerk van invloedrijke en beroepsmatige contacten onderhouden, staan sterker dan diegenen die 'op zichzelf blijven'. Niet in de eerste plaats omdat deze als hulptroepen kunnen worden ingeschakeld, maar omdat alleen al het noemen van deze connecties en hun standpunten in een discussie, van invloed kan zijn op houding en gedrag van gesprekspartners. Wanneer u met recht kunt zeggen dat u laatst de wethouder nog sprak en dat deze toch echt van mening is dat..., dan maakt u meer indruk dan wanneer u aangeeft dat Toon Janssen (wie??) vindt dat... En omdat u een rol speelt in dit netwerk van vooraanstaande personen, moet ook u wel uit het juiste hout gesneden zijn.

De kracht van een positie. De meest voor de hand liggende bron van eigen kracht is uw formele positie, waaraan bevoegdheden zijn verbonden. We hebben het dan over taken toewijzen, prioriteiten stellen, agenda's bepalen, de knoop doorhakken bij beslissingen, deadlines vaststellen, enzovoorts. De invloed van de eigen kracht die met een positie samen gaat neemt af naarmate het opleidingsniveau van gesprekspartners toeneemt en naarmate geaccepteerd wordt dat samenwerking is vereist op basis van democratische spelregels. In toenemende mate verwachten mensen in dat geval dat gezag wordt verdiend door gebruik te maken van – vooral – deskundigheid.

Tot slot ... hoe is het gesteld met uw bronnen van eigen kracht?

(Samengevat overgenomen uit: Resultaat door verbinden, Jos van der Horst & Bart van Kessel, Praktijkserie basisschoolmanagement, Kluwer 2009)